

**Robert Mihăiță Roșu, Cătălina Maria Mihăilescu,
George Dorin Petcu**

FALIMENTUL ȘI LICHIDAREA

BIBLIOTECA DREPTUL INSOLVENȚEI
coordonată de
Nicoleta ȚĂNDĂREANU și Florin MOȚIU

Biblioteca **Dreptul insolvenței** este un proiect dezvoltat de Editura UNIVERSUL JURIDIC în parteneriat cu INSTITUTUL NAȚIONAL PENTRU PREGĂTIREA PRACTICIENILOR ÎN INSOLVENȚĂ.

Roșu, Robert Mihăiță

- avocat, membru al Baroului București, asociat fondator Țuca, Zbârcea & Asociații;
- practician în insolvență, membru UNPIR și asociat coordonator la TZA Insolvență SPRL;
- avocat pledant cu o experiență de 16 ani, s-a specializat în litigii și arbitraje de drept comercial, insolvență/faliment, contencios administrativ, concurență, proceduri de executare silită, contencios fiscal, achiziții publice. De asemenea, a reprezentat investitori străini în dosare de arbitraj în fața instanțelor interne și internaționale;
- a publicat de-a lungul carierei o serie de articole și lucrări de specialitate și a participat ca lector la mai multe conferințe, în special în materie de procedură civilă, drept comercial și insolvență/faliment.

Mihăilescu, Cătălina Maria

- avocat, membră a Baroului București, avocat colaborator senior Țuca, Zbârcea & Asociații;
- avocat pledant cu o experiență de 14 ani, s-a specializat în litigii de drept comercial, insolvență și faliment, contencios administrativ, proceduri de executare silită.

Petcu, George Dorin

- economist, licențiat în finanțe-bănci, doctorand în management;
- practician în insolvență, membru UNPIR, asociat la TZA Insolvență SPRL și mediator autorizat;
- a publicat de-a lungul carierei o serie de articole și lucrări de specialitate și a participat ca lector la mai multe conferințe, în special în materie de insolvență.

**Robert Mihăiță Roșu, Cătălina Maria Mihăilescu,
George Dorin Petcu**

FALIMENTUL ȘI LICHIDAREA

Universul Juridic
București
-2015-

Editat de **S.C. Universul Juridic S.R.L.**

Copyright © 2015, **S.C. Universul Juridic S.R.L.**

Toate drepturile asupra prezentei ediții aparțin

S.C. Universul Juridic S.R.L.

Nicio parte din acest volum nu poate fi copiată fără acordul scris al **S.C. Universul Juridic S.R.L.**

**NICIUN EXEMPLAR DIN PREZENTUL TIRAJ NU VA FI
COMERCIALIZAT DECÂT ÎNSOTIT DE SEMNĂTURA ȘI
ȘTAMPILA EDITORULUI, APLICATE PE INTERIORUL
ULTIMEI COPERTE.**

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

ROȘU, ROBERT MIHĂIȚĂ

Falimentul și lichidarea / Robert Mihăiță Roșu, Cătălina Maria
Mihăilescu, George Dorin Petcu. - București : Universul Juridic, 2015
Bibliogr.

ISBN 978-606-673-645-9

I. Mihăilescu, Cătălina Maria

II. Petcu, George Dorin

347.736

REDACȚIE: tel./fax: **021.314.93.13**
tel.: **0732.320.666**
e-mail: **redactie@universuljuridic.ro**

DEPARTAMENTUL tel.: **021.314.93.15**
DISTRIBUȚIE: fax: **021.314.93.16**
e-mail: **distributie@universuljuridic.ro**

www.universuljuridic.ro

Abrevieri

alin.	alineat
art.	articol
C. Ap.	Curtea de Apel
C. civ.	Codul civil
C. com.	Codul comercial
C. pr. civ.	Codul de procedură civilă
CSJ	Curtea Supremă de Justiție
dec.	decizie
ed.	ediție
Ed.	Editura
<i>ibidem</i>	în același loc
lit.	litera
M. Of.	Monitorul Oficial al României, Partea I
O.G.	Ordonanța Guvernului
O.U.G.	Ordonanța de urgență a Guvernului
op. cit.	opera citată
p.	pagina
pct.	punctul
pp.	paginile
s.	secție
s. com.	secția comercială
s. com. cont. adm. fisc.	secția comercială, de contencios administrativ și fiscal
sent.	sentință
Trib.	Tribunalul
urm.	următoarele
vol.	volumul

CAPITOLUL I

Considerații generale

Falimentul și lichidarea sunt instituții menite să elimine, prin proceduri juridice desfășurate de către specialiști, sub supravegherea judecătorului-sindic, acei comercianți care nu reușesc să își respecte angajamentele comerciale asumate și afectează astfel activitatea altor comercianți corecți și, în general, activitatea economică într-un anumit domeniu.

Pentru agenții economici, cele mai importante soluții pentru a depăși greutățile financiare sunt acelea de a iniția acțiuni de reducere a costurilor și de a apela la modalități informale de restructurare, cu alte cuvinte, de a negocia cu creditorii eşalonarea debitelor, în orice modalitate permisă de lege. Putem observa că nu s-au schimbat principiile fundamentale din Codurile Calimach și Caragea din 1817, în care se preciza că „molfuzul”, adică datornicul, trebuia să obțină „milostivirea” creditorilor.

Menținerea în activitate a unor profesioniști debitori este însă utilă atât timp cât aceștia au șanse reale de redresare financiară într-un termen rezonabil, fie prin punerea în practică a unor soluții de creditare și de reorganizare a afacerii, fie, ulterior deschiderii procedurii generale prevăzute de Legea nr. 85/2014 privind procedurile de prevenire a insolvenței și de insolvență, prin respectarea unui plan de reorganizare aprobat de către creditorii sau de către o parte dintre aceștia în condițiile prevăzute de lege și confirmat ulterior de către judecătorul-sindic.

Încrederea creditorilor în debitor este esențială pentru aprobarea unei reorganizări judiciare sau extrajudiciare și, în special, pentru succesul acesteia. Posibilitatea de a salva o afacere trebuie apreciată prin raportare la natura dificultăților financiare și la posibilitatea de întoarcere la profit în sectorul economic în care debitorul își desfășoară activitatea. Alegerea pentru creditorii, între

o reorganizare sau, dimpotrivă, o lichidare accelerată, este, așadar, strâns legată de argumentele debitorului și abilitatea sa de a convinge creditorii că va putea, în mod efectiv și rapid, să depășească problemele financiare temporare.

Scopul declarat al Legii nr. 85/2014 (art. 2) este „instituirea unei proceduri colective pentru acoperirea pasivului debitorului, cu acordarea, atunci când este posibil, a șansei de redresare a activității acestuia”. În mod implicit, legea urmărește instituirea unei protecții pentru creditorii care au relații de afaceri cu debitorul aflat într-o situație economică precară. Art. 4 al actului normativ instituie, printre altele, și principiul acordării debitorului a unei șanse de redresare eficientă și efectivă a afacerii sale, prin intermediul procedurilor de prevenire a insolvenței sau prin procedura de reorganizare judiciară.

Totuși, în multe cazuri se dovedește că, în ciuda eforturilor debitorului, dar și ale creditorilor săi, afacerea nu mai este viabilă și nu mai are șanse de redresare sau că pasivul acumulat este atât de mare, încât eventualele profituri obținute din menținerea în activitate a respectivului agent economic sunt insuficiente pentru satisfacerea creanțelor. Soluțiile stabilite de lege în acest context sunt falimentul și eliminarea din circuitul economic într-un mod cât mai rapid și cu costuri cât mai reduse a profesionistului aflat în incapacitate de plată, precum și valorificarea ultimelor sale bunuri în vederea satisfacerii creanțelor creditorilor.

Falimentul este o procedură colectivă de executare silită strict reglementată sub aspectul demersurilor pe care lichidatorul judiciar le desfășoară și se caracterizează prin apărarea în comun a creditorilor față de insolvența debitorului lor. Astfel, procedura falimentului constă într-un ansamblu de operațiuni și acte juridice care privesc: hotărârea de intrare în faliment, stabilirea masei active, lichidarea bunurilor debitorului, distribuirea lichidităților, închiderea procedurilor¹.

¹ St.D. Cârpenaru, V. Nemeș, M.A. Hotca, *Legea nr. 85/2006 privind procedura insolvenței. Comentarii pe articole*, ed. a 2-a, Ed. Hamangiu, București, 2008, p. 368.

Întrucât prin deschiderea procedurii falimentului intervine dizolvarea debitorului, acesta va continua să existe exclusiv în scopul lichidării patrimoniului și acoperirii creanțelor admise la masa credală. Prin deschiderea falimentului societatea este dizolvată, urmând ca toate activele sale să fie lichidate, iar sumele de bani astfel obținute să fie distribuite către creditorii în ordinea de prioritate prevăzută de lege, procedura finalizându-se prin radierea din registrul comerțului.

Lucrarea de față analizează Secțiunea a 7-a – „Falimentul și lichidarea activelor” – din Capitolul I – „Dispoziții comune” – al Titlului II – „Procedura insolvenței” – din Legea nr. 85/2014, precum și celelalte norme din acest act normativ care au incidență pentru instituția falimentului și lichidării, precum art. 63-64 din Lege, care descriu procedura de numire și atribuțiile lichidatorului judiciar.

Mai facem precizarea că Legea nr. 85/2014 privind procedurile de prevenire a insolvenței și de insolvență a intrat de curând în vigoare, astfel încât, cel puțin în ceea ce privește procedurile de faliment și lichidare, care sunt subsecvente celor de deschidere a procedurii insolvenței sau de reorganizare, jurisprudența este săracă la data apariției prezentei lucrări. De aceea, ne-am propus să analizăm în principal noutățile din Legea nr. 85/2014, dar am zăbovit și asupra unor probleme de drept care au determinat deja dispute doctrinare în ceea ce privește legislația intrată în vigoare în anul 2014, dispute ce vor fi tranșate de practica judecătorească. Am insistat, totodată, asupra unor probleme de drept care ni se par importante sub aspect practic pentru participanții la actul de justiție, în legătură cu care am încercat să oferim soluții sau interpretări utile.

CAPITOLUL II

Cadrul legal anterior și actual

2.1. Istoricul falimentului în România

Legislația insolvenței în dreptul românesc este rezultatul unei evoluții al cărei debut datează de la începutul secolului al XIX-lea.

Astfel, primele reglementări ale instituției falimentului au fost Codurile Caragea și Calimach¹.

În **Codul lui Caragea**, în Partea a III-a, Capitolul VII, denumit „*Pentru împrumutare și datorie*”, este conturată noțiunea de „*molfuz*”. În accepțiunea acestei reglementări, cel ce „*molfuzește*”, adică ajunge în starea de faliment, este nevoit să obțină milostivirea creditorilor (așa-numita declarație de scuzabilitate)², în caz contrar fiind considerat molfuz prefăcut (falit fraudulos). Molfuzul putea face o cesiune de avere în favoarea creditorilor, proces denumit *darea averii*, cu consecința eliberării acestuia de datorie.

În **Codul lui Calimah din Moldova** (1817), procedura falimentului este prezentată într-o manieră mai detaliată, în Anexa nr. 1 – „*Despre rânduiala cursului creditorilor*”. Potrivit acestei reglementări, falimentul era definit ca fiind „*urmarea judecătorească după care creditorii unui falit sunt chemați la un loc, prin edict, spre limpezirea și dovedirea pretențiilor lor, ca după aceasta să poată împărți aflata avere a falitului între dânșii, după analogia clasificăției*”³.

¹ Pentru redactarea acestor coduri, autorii s-au inspirat din legislația europeană, cu precădere din Codul civil francez, precum și din Codul civil austriac.

² A. Birchall, *Procedura insolvenței. Reorganizarea judiciară și procedura falimentului*, Ed. Universul Juridic, București, 2010, p. 16.

³ C.B. Nász, *Procedurile de prevenire a insolvenței*, Ed. Universul Juridic, București, 2015, p. 22.

Au urmat **Regulamentele organice din Țara Românească (1831) și Moldova (1832)**, care nu au avut contribuții majore în domeniul legislației falimentului, dar au prevăzut crearea unor instanțe judecătorești pentru litigiile comerciale. Totodată, regulamentele prevedeau că „*pricinile de comerț se vor judeca după condica de comerț a Franței, care se va traduce în limba românească, luându-se dintrânsa toate câte se vor potrivi cu starea țării*”; cu alte cuvinte, se instituiau reguli speciale de judecată a unor pricini, potrivit obiectului cauzei.

Doctrinarii au considerat Codul lui Calimah ca fiind o lucrare superioară prin conținut Codului lui Caragea, însă prima lege completă a falimentului a fost **Condica pentru comerț**, introdusă în Muntenia în anul 1840. Această lege este, în fapt, o traducere a dispozițiilor legislației franceze din 1838, privitoare la insolvență. De-a lungul timpului, *Condica pentru comerț* a suferit numeroase modificări, până în anul 1887, când în Vechiul Regat a apărut Codul comercial.

Inspirat din Codul comercial italian, **Codul comercial român** se întemeia pe concepția obiectivă a dreptului comercial, astfel, normele sale erau aplicabile raporturilor juridice generate de săvârșirea de fapte de comerț, fără a avea importanță persoana care le săvârșea.

Codul comercial a fost pus în aplicare la 1 noiembrie 1887 și a suferit ulterior mai multe modificări importante, dispozițiile privind insolvența și falimentul fiind însă în vigoare până la data adoptării Legii nr. 64/1995 privind procedura reorganizării și lichidării judiciare.

Codul comercial român era structurat în patru cărți, și anume: Cartea I – „Despre comerț în genere”, Cartea a II-a – „Despre comerțul maritim și despre navigație”, Cartea a III-a – „Despre faliment”, Cartea a IV-a – „Despre exercițiul acțiunilor comerciale și despre durata lor”. Astfel cum sugerează titlul, instituția falimentului este reglementată în Cartea a III-a, denumită „*Despre faliment*” (art. 695-888), și în Capitolul III – „*Dispoziții speciale de procedură în materie de faliment*” (art. 936-944) – al Titlului I al Cărții a IV-a.